

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НОВОВОЛИНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІЕМ

Роман ЧОРНИЙ



« »

2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ



« »

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

ступінь вищої освіти — перший/ бакалаврський

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

освітньо-професійна програма: «Фінанси»

Кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Се-местр	Лекції (год.)	Практич. (год.)	ІРС (год)	Тре-нінг (год)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	II	4	32	14	3	6	95	150	4
Заочна	II	4	8	4	-	-	138	150	4

30.08.2024

Нововолинськ-ЗУНУ, 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023р.)

Робочу програму склала к.е.н., доцент, доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, РИМАР Ольга Григорівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, протокол № 1 від 27 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри, к.е.н., доц.



Наталія КРАВЧУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», протокол № 1 від 30.08.24 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
д.е.н., проф.


(підпис)

Ольга КИРИЛЕНКО
(ПІБ)

Гарант ОПП,
к.е.н., доц.



Ольга РИМАР

2. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Опис дисципліни «Фінанси підприємств»

Дисципліна «Фінанси підприємств»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітньо-професійна програма «Фінанси»	Рік підготовки: 2024/2025 ДФН – 2 ЗФН-2 Семестр: ДФН – 4 ЗФН-4
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: ДФН – 32 год. ЗФН- 8 год Практичні заняття: ДФН – 14 год ЗФН - 4 год
Загальна кількість годин – ДФН-150 год. ЗФН-150 год		Самостійна робота: ДФН – 95 год., ЗФН- 138 год Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота: студентів – 3 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Фінанси підприємств» є формування у студентів базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, процесів формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, фінансового прогнозування та планування, здійснення фінансової діяльності та організації фінансової роботи на підприємстві.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- засвоїти теоретичні основи сутності та функціонального призначення фінансів підприємств;
- розуміти економічний зміст фінансових ресурсів підприємств, знати методи та джерела їх формування;
- засвоїти основи організації фінансових відносин між підприємствами та їх засновниками, державою, банками, страховими компаніями, іншими суб'єктами господарювання, а також між структурними підрозділами підприємства;
- вивчити систему оподаткування підприємств та розуміти її вплив на фінансову діяльність суб'єктів господарювання – юридичних осіб;
- оволодіти знаннями щодо порядку здійснення фінансової санації та фінансових аспектів банкрутства підприємств;
- набути навичок практичної фінансової роботи на підприємстві за такими напрямками: фінансове прогнозування і поточне планування, поточна і оперативна фінансова робота, аналіз і контроль за виробничо-господарською та фінансовою діяльністю.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здійснювати діагностику і моделювання статутної діяльності установ та організацій.
- обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері діяльності установ та організацій та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
- оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
- демонструвати набуті теоретичні знання в процесі управління фінансами та розроблення фінансової стратегії розвитку діяльності установ і організацій.
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу «Фінанси підприємств» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів (Фінанси, Податкова система, Бухгалтерський облік та оподаткування, Фінансова санація та банкрутство підприємств), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань

2.5. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» студенти отримують навички володіння методами, технікою і технологією управління

фінансами в контексті ефективного їх формування та використання в процесі фінансово- господарської діяльності підприємства; уміння складати, формувати, читати фінансову звітність установ з метою ефективного використання власних і запозичених коштів.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансів підприємств, зміст фінансової діяльності та організація фінансової роботи на підприємстві.

Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств.

Поняття і сутність фінансів підприємств. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма прояву їх сутності. Фінанси підприємств в умовах формування ринкової економіки.

Сфери фінансових відносин підприємств. Фінансові відносини між структурними підрозділами підприємств, між підприємствами та суб'єктами господарювання, з державою, з банками, зі страховими компаніями.

Грошові доходи, фонди грошових коштів, фінансові ресурси підприємств. Методи і способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів: внутрішні і зовнішні. Власні, позичені і залучені кошти. Державне регулювання формування фінансових ресурсів підприємств.

Основні принципи організації фінансів підприємств: фінансова незалежність; відповідальність за результати діяльності; комерційний розрахунок (самоокупність, самофінансування); формування фінансових резервів, розмежування коштів на власні й позичені.

Особливості організації фінансів підприємств в залежності від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності.

Фінансова діяльність підприємства. Зміст, завдання й організація фінансової роботи на підприємствах. Організація управління фінансовими ресурсами підприємства.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств.

Сутність і значення грошових розрахунків в діяльності підприємств, принципи їх організації.

Порядок відкриття підприємствами рахунків у банківських установах. Види рахунків.

Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, платіжними вимогами, акредитивами, чеками, векселями.

Розрахунки при наданні факторингових послуг підприємствам, вимоги до їх проведення і сфера використання.

Готівкові розрахунки на підприємствах і сфера їх застосування. Організація готівкових розрахунків.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій за розрахунками. Фінансові і адміністративні санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Тема 3. Грошові надходження підприємств.

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств.

Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) як основне джерело грошових надходжень на підприємстві. Фактори, які впливають на обсяг виручки. Визначення моменту реалізації: касовий метод та метод нарахувань, їх зв'язок та відмінність від способів визначення факту реалізації при оподаткуванні. Специфіка формування виручки від реалізації на підприємствах окремих галузей економіки.

Методи планування виручки від реалізації продукції: прямий, укрупнений та комбінований, особливості їх використання.

Ціноутворення на підприємстві. Класифікація цін. Склад і структура цін.

Грошові надходження від іншої операційної діяльності, їх склад. Надходження від фінансової, інвестиційної діяльності та від іншої звичайної діяльності, приклади їх розрахунків.

Розподіл виручки і формування грошових ресурсів підприємств. Оперативний контроль на підприємстві за надходженням виручки від реалізації продукції (робіт, послуг).

Тема 4. Формування та розподіл прибутку.

Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства: економічна сутність, функції, його склад і структура.

Валовий прибуток підприємства (прибуток від реалізації продукції), порядок його визначення. Фактори, які впливають на формування прибутку від реалізації. Собівартість реалізованої продукції та її ціна, їх вплив на розмір валового прибутку. Методи планування прибутку від реалізації продукції.

Операційний прибуток підприємства: алгоритм обчислення, складники. Адміністративні витрати та витрати на збут, їх формування. Прибуток від іншої операційної діяльності. Прибуток від фінансових операцій.

Визначення прибутку до оподаткування.

Розподіл прибутку між державою та господарюючими суб'єктами. Формування чистого прибутку підприємств і його використання: на створення резервного фонду, на виплату дивідендів, на поповнення статутного фонду. Нерозподілений прибуток підприємства.

Тема 5. Оподаткування підприємств.

Система оподаткування підприємств, її призначення. Види податків, що сплачують підприємства і джерела їх сплати. Механізм і напрямки впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Непрямі податки та їх вплив на фінансово-господарську діяльність господарюючих суб'єктів. Акцизний податок: характеристика основних елементів. ПДВ: платники податку; об'єкти оподаткування; порядок визначення оподаткованого обороту; пільги; порядок відшкодування сум перевищення податкового кредиту над податковими зобов'язаннями. Мито і митні платежі.

Прямі податки, що їх сплачують підприємства. Податок на прибуток підприємств. Порядок визначення оподаткованого прибутку. Вплив оподаткування прибутку на фінансово-господарську та інвестиційну діяльність підприємств.

Місцеві податки і збори, які сплачують підприємства (єдиний податок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, збір за місця для паркування транспортних засобів, збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, туристичний збір). Плата за землю (земельний податок, орендна плата). Інші податки і збори, які сплачуються підприємствами (збір за першу реєстрацію транспортного засобу, екологічний податок, плата за користування надрами, збір за спеціальне використання води тощо).

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Спеціальні податкові режими для юридичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва – юридичних осіб (єдиний податок). Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності.

Змістовий модуль 2. Капітал підприємства та джерела його формування. Оцінка фінансового стану та фінансове планування на підприємстві.

Тема 6. Оборотні активи (кошти).

Сутність оборотних активів та їх організація. Склад, розміщення і джерела формування оборотних коштів. Власні, залучені і позичені оборотні кошти.

Необхідність і методи визначення потреби в оборотних коштах. Метод прямого розрахунку і сфера його застосування. Нормування оборотних коштів:

поняття норм і нормативів. Обчислення потреби в оборотних коштах у виробничих запасах сировини та матеріалів. Нормування оборотних коштів в незавершеному виробництві, в запасах готової продукції на складі, у витратах майбутніх періодів, малоцінних та швидкозношуваних предметів та в інших елементах. Поняття сукупного нормативу, визначення понаднормативних залишків та незаповнення нормативу. Економічний метод визначення потреби в оборотних коштах.

Планування і фінансування приросту нормативу власних оборотних коштів. Основні джерела приросту власних оборотних коштів.

Показники стану і ефективності використання оборотних коштів.

Контроль за раціональним використанням оборотних коштів.

Тема 7. Кредитування підприємств.

Необхідність збалансування матеріальних і фінансових ресурсів підприємств – основа залучення кредитів.

Форми кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств: банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, державний. Класифікація банківських кредитів: за строками користування, за забезпеченням, за ступенем ризику, за методами надання, за строком погашення. Визначення потреби підприємства в кредитних ресурсах. Зміст та порядок укладання кредитного договору, відповідальність сторін за виконання його умов. Принципи кредитування.

Способи отримання кредитів. Оцінка кредитоспроможності підприємства. Методи забезпечення повернення кредитів. Порядок погашення кредиту. Позичковий процент: методика обчислення, джерела сплати та його вплив на фінансово-господарську діяльність.

Товарний (комерційний) кредит, умови його отримання підприємствами, та погашення. Лізингове кредитування підприємств. Особливості одержання та повернення державного кредиту.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.

Суть, склад і структура основних засобів підприємств, види їх вартісної оцінки (первісна, залишкова, справедлива, відновлювальна, ліквідаційна).

Просте і розширене відтворення основних засобів, джерела відтворення. Знос і амортизація основних засобів. Фізичний і моральний знос. Амортизація основних засобів як основне джерело їх відтворення. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань, які використовуються в Україні: відповідно до Податкового кодексу України та Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: прямолінійний метод, метод зменшення залишкової

вартості, метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний і виробничий методи. Амортизаційна політика підприємства.

Капітальні вкладення як важливий спосіб відтворення основних засобів, їх склад. Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси підприємств: амортизаційні відрахування, чистий прибуток, джерела фінансування, які виникають при господарському способі здійснення капіталовкладень. Залучення коштів від інших господарюючих суб'єктів: продаж акцій, пайові внески. Кредитування відтворення основних засобів. Державне фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних засобів і його фінансове забезпечення.

Показники стану і ефективності використання основних засобів: фондівдача, фондоємність, фондоозброєність, коефіцієнт зносу тощо.

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств.

Фінансовий стан підприємства: суть, необхідність і значення його оцінки. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства: фінансова звітність та інші джерела інформації, які використовуються для цих цілей. Показники фінансового стану підприємства.

Суть ліквідності підприємства. Фактори, що впливають на стан ліквідності підприємства. Показники ліквідності і методика їх визначення. Оцінка показників ліквідності.

Поняття платоспроможності підприємства, фактори, що впливають на неї. Показники платоспроможності і методика їх обчислення. Оцінка показників платоспроможності.

Фінансова стійкість підприємства. Система показників, що характеризують фінансову стійкість підприємства, методика їх розрахунку та оцінки. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. Прогнозування змін фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах.

Фінансова стратегія підприємств. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах. Зміст і завдання фінансового планування на мікрорівні.

Методи фінансового планування: балансовий, програмно-цільовий, нормативний та метод коефіцієнтів (екстраполяції).

Інформаційне забезпечення фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники фінансово-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Фінансовий план як невід'ємна складова бізнес-плану. Зміст та структура поточного фінансового плану підприємства (балансу доходів та видатків).

Розрахунок показників доходної і видаткової частини фінансового плану. Виконання фінансового плану. Порядок складання перевіркової таблиці до фінансового плану.

Оперативне фінансове планування: зміст і призначення. Характеристика розділів і статей платіжного календаря.

Бюджетування як форма фінансового планування на підприємстві..

Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств.

Фінансова санація на підприємстві: причини та необхідність проведення, економічний зміст та класична модель здійснення. Санаційний аудит. Розробка плану санації.

Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації. Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації.

Санація шляхом реорганізації (реструктуризації) підприємства. Роль приватизації в забезпеченні санаційних процесів суб'єктів підприємництва – юридичних осіб. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні підприємстваборжника. Фінансова участь персоналу в санації підприємства. Державна фінансова підтримка санації підприємств.

Реалізація плану фінансової санації підприємства як завершений етап санаційного процесу.

Банкрутство підприємства: суть, причини виникнення і процедура встановлення. Оцінка внутрішніх і зовнішніх факторів фінансової неспроможності підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Методики діагностики (прогнозування) ймовірності банкрутства.

**4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(денна форма навчання)**

Теми	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Інд. робота	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Поняття й сутність фінансів підприємств, організація фінансової діяльності та фінансової роботи на підприємстві.						
Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	2	1	9	-		Поточ. опит. і тестув.
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	4	2	9	-		Поточ. опит. і тестув.
Тема 3. Грошові надходження підприємств	2	1	9	1		Поточ. опит. і тестув.
Тема 4. Формування та розподіл прибутку	4	2	9	-		Задачі
Тема 5. Оподаткування підприємств	2	1	9	-		Задачі
Змістовий модуль 2. Капітал підприємства та джерела його формування. Оцінка фінансового стану підприємства.						
Тема 6. Оборотні активи (кошти)	2	1	9	-		Поточ. опит. і тестув.
Тема 7. Кредитування підприємств	2	1	9	1		Поточ. опит. і тестув.
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2	1	8	1		Поточ. опит. і тестув.
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств	4	2	8	-	4	Задачі
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	4	1	8	-		Поточ. опит. і тестув.
Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	4	1	8	-	2	Поточ. опит. і тестув.
Разом	32	14	95	3	6	

**спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(заочна форма навчання)**

Теми	Кількість годин			
	Лекції	Практ. заняття	Самостійна робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Поняття й сутність фінансів підприємств, організація фінансової діяльності та фінансової роботи на підприємстві.				
Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	4	2	8	Поточне опитування тестування Задачі
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств			7	
Тема 3. Грошові надходження підприємств			8	
Тема 4. Формування та розподіл прибутку			7	
Тема 5. Оподаткування підприємств			8	
Змістовий модуль 2. Капітал підприємства та джерела його формування. Оцінка фінансового стану підприємства.				
Тема 6. Оборотні активи (кошти)	8	4	6	Поточне опитування Тестування Задачі
Тема 7. Кредитування підприємств			6	
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів			6	
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств			4	
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах			4	
Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств			4	
Разом			138	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ – 14 год

Практичне заняття № 1 – 1 год

Тема: Теоретичні основи фінансів підприємств

Мета: розкрити сутність фінансів підприємств, їхнє місце у фінансовій системі; з'ясувати склад фінансових ресурсів, необхідних підприємству для фінансування виробничого процесу; розкрити зміст та завдання фінансової діяльності підприємства.

Питання для обговорення:

1. Сутність, значення та функціональне призначення фінансів підприємств.
2. Сфери фінансових відносин підприємств, їх характеристика.
3. Фінансові ресурси підприємств: склад і характеристика.
4. Основні принципи організації фінансів підприємств.
5. Фінансова діяльність підприємства: зміст і основні завдання.

Напрямки організації фінансової роботи на підприємстві.

Література: 2, 3, 4, 6, 8, 12, 16, 19, 20, 25.

Практичне заняття № 2 – 2 год

Тема: Організація грошових розрахунків підприємств

Мета: знати особливості організації грошових розрахунків підприємств; давати характеристику сутності та порядку проведення готівкових і безготівкових розрахунків підприємства; розуміти значення розрахунковоплатіжної дисципліни для підприємства.

Питання для обговорення:

1. Грошові розрахунки на підприємстві: сутність і принципи організації.
2. Види банківських рахунків, порядок їх відкриття та використання коштів на рахунках підприємства.
3. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті.

Характеристика основних розрахункових документів.

4. Готівкові розрахунки на підприємствах.
5. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.

Література: 12, 18, 19.

Практичне заняття № 3- 1 год

Тема: Грошові надходження підприємств

Мета: розкрити сутність грошових надходжень підприємств, їхню класифікації; набути навичок з проведення розрахунків доходів від основної діяльності підприємства та інших видів його діяльності.

Питання для обговорення:

1. Склад, класифікація і характеристика грошових надходжень підприємства.
2. Доходи (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг), методи планування і контроль за її надходженням.
3. Доходи від операційної, фінансової, інвестиційної та іншої звичайної діяльності.
4. Система ціноутворення на підприємстві. Види, склад і структура цін.
5. Розподіл виручки і формування грошових ресурсів підприємств (валового і чистого доходу).

Література: 4, 10, 12, 13, 25.

Практичне заняття № 4 – 2 год

Тема: Формування та розподіл прибутку

Мета: розкрити сутність прибутку підприємства та процесів його розподілу; набути навичок з обчислення планової суми прибутку від основної діяльності підприємства; вміти розраховувати показники рентабельності діяльності підприємства та давати оцінку її кінцевим фінансовим результатам.

Питання для обговорення:

1. Зміст прибутку підприємства, його функції, порядок формування та показники вимірювання.
2. Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток) та фактори, які впливають на нього.
3. Методи планування прибутку від реалізації продукції.
4. Операційний прибуток та алгоритм його розрахунку. Формування прибутку до оподаткування.
5. Розподіл та використання прибутку на підприємстві.

Література: 1, 6, 7, 15, 19, 20, 22.

Практичне заняття № 5 – 1 год

Тема: Оподаткування підприємств

Мета: вміти самостійно давати оцінку податковій системі України; навчитися обчислювати суму податків і зборів, які сплачує підприємство за результатами своєї діяльності.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика системи оподаткування підприємств в Україні.
 2. Непрямі податки та їх вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.
 3. Механізм оподаткування прибутку підприємств.
 4. Місцеві податки і збори, які сплачують підприємства.
 5. Інші податки і збори, які сплачуються підприємствами (плата за землю, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, екологічний податок, плата за користування надрами, збір за спеціальне використання води тощо).
 6. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
 7. Спеціальні податкові режими для юридичних осіб.
- Література: 2, 6, 7, 12, 13, 21.

Практичне заняття № 6- 1 год

Тема: Оборотні активи (кошти)

Мета: розкрити сутність, склад і структуру оборотних коштів підприємства; з'ясувати окремі аспекти фінансування оборотних активів підприємства; вміти визначати потребу та показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Питання для обговорення:

1. Економічна сутність, склад і структура оборотних коштів підприємства.
 2. Нормування оборотних коштів прямим методом:
 - а) нормування оборотних коштів у виробничих запасах;
 - б) нормування оборотних коштів у запасах незавершеного виробництва;
 - в) нормування оборотних коштів у запасах готової продукції.
 3. Економічний метод нормування оборотних коштів.
 4. Джерела формування оборотних коштів на підприємстві.
 5. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів.
- Література: 12, 13, 19, 21, 24.

Практичне заняття № 7 – 1 год

Тема: Кредитування підприємств

Мета: вивчити особливості проведення кредитування діяльності підприємства; вміти розраховувати потребу підприємства в кредитних ресурсах та обирати оптимальну форму кредитування.

Питання для обговорення:

1. Класифікація кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств.
 2. Банківське кредитування підприємств:
 - а) загальна характеристика банківських кредитів;
 - б) порядок отримання банківського кредиту;
 - в) умови погашення та сплата відсотків за банківський кредит.
 3. Комерційний (товарний) кредит, умови його застосування підприємствами.
 4. Фінансовий лізинг як особливий кредитний інструмент.
 5. Державний кредит: умови отримання та порядок погашення.
- Література: 6, 7, 12, 13, 19, 21.

Практичне заняття № 8 – 1 год

Тема: Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Мета: розкрити економічний та матеріально-речовий зміст основних засобів підприємства; з'ясувати окремі аспекти відтворення основних засобів підприємства; навчитися визначати показники стану і ефективності використання основних засобів підприємства.

Питання для обговорення:

1. Економічний та матеріально-речовий зміст основних засобів, їх структура, класифікація, відтворення.
2. Основні засоби підприємства: види вартісної оцінки та порядок переоцінки.
3. Показники стану і ефективності використання основних засобів.
4. Фізичний та моральний знос. Амортизація основних засобів.
5. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань.
6. Капітальні вкладення: суть і джерела фінансування. Поточний і капітальний ремонт основних засобів. Література: 6, 7, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття № 9 – 2 год

Тема: Оцінювання фінансового стану підприємств

Мета: розкрити зміст й основні методи та прийоми фінансового аналізу; оволодіти методами оцінювання фінансового стану підприємства; вміти давати об'єктивну оцінку реальному фінансовому стану досліджуваного підприємства.

Питання для обговорення:

1. Необхідність та значення оцінки фінансового стану підприємства.

2. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
3. Фінансовий аналіз діяльності підприємства та його завдання.
4. Основні показники фінансового стану підприємства.
5. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів.

Література: 7, 9, 10, 14, 16, 17, 18, 21, 22.

Практичне заняття № 10 – 1 год

Тема: Фінансове планування на підприємствах

Мета: розкрити зміст фінансового планування на підприємствах; набути навичок проведення розрахунків із застосуванням наукових методів фінансового планування, навчитися розробляти фінансові плани підприємства. **Питання для обговорення:**

1. Фінансова стратегія підприємства.
2. Зміст, завдання та методи фінансового планування на підприємстві.
3. Поняття поточного фінансового плану, порядок його складання.
4. Зміст і значення оперативного фінансового планування.
5. Бюджетування як форма фінансового планування на підприємстві. Література: 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19.

Практичне заняття № 11 – 1 год

Тема: Фінансова санація та банкрутство підприємств

Мета: набуття навичок з оцінки потенційної загрози банкрутства підприємства та пошуку основних джерел фінансування санаційних заходів; навчитися розробляти заходи фінансової санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Фінансова криза на підприємстві та причини її виникнення.
2. Фінансова санація підприємства: економічний зміст та порядок проведення.
3. Фінансові джерела санації підприємства:
 - а) внутрішні;
 - б) зовнішні;
4. Санація шляхом реструктуризації (реорганізації) підприємств.
5. Фінансові аспекти банкрутства підприємства.

Література: 1, 3, 6, 7, 10, 16, 24.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

1. Написати доповідь на обрану тему(20 балів). Опрацьовуючи тему виокремити базові тези та зробити авторські висновки, слід звернути увагу на перелік рекомендованої літератури.

№ з/п	Тематика
1.	Дискусійні питання сутності та функціонального призначення фінансів підприємств у ринкових умовах господарювання.
2.	Специфіка та шляхи вдосконалення організації фінансової роботи на вітчизняних підприємствах.
3.	Модернізація методів фінансового відтворення основних засобів підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід.
4.	Порівняльна характеристика методів нарахування амортизаційних відрахувань.
5.	Альтернативні підходи до визначення економічної сутності оборотних коштів підприємства, їх оптимальний склад і раціональне розміщення.
6.	Характеристика застосовуваних у вітчизняній практиці методів визначення планової потреби в оборотних коштах на підприємстві.
7.	Сутність і значення системи грошових розрахунків у фінансово-господарській діяльності підприємства, принципи їх організації.
8.	Оцінка переваг та недоліків різних форм безготівкових розрахунків у господарському обігу підприємств.
9.	Готівкові розрахунки на підприємстві: суть, сфера застосування та особливості організації.
10.	Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Специфіка визнання доходів у податковому і бухгалтерському обліку.
11.	Особливості ринкового ціноутворення та характеристика основних методів встановлення оптимального рівня цін на підприємстві.
12.	Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства, його функціональне призначення, порядок формування та показники вимірювання.
13.	Проблемні аспекти розподілу та раціонального використання чистого прибутку підприємства.
14.	Порівняльна оцінка переваг та недоліків існуючих методів розрахунку (планування) прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства.
15.	Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах: зміст, форми та напрями оптимізації.
16.	Економічна необхідність, сутність та класифікація кредитів для підприємств.
17.	Перспективи розвитку сучасних форм банківського кредитування та кредитногарантійного обслуговування підприємств (овердрафт, кредит під облік векселів, акцептний і авальний кредити, факторинг тощо).
18.	Необхідність, значення та напрями вдосконалення комплексної оцінки фінансового стану підприємства в умовах трансформації економічної системи.
19.	Характеристика діючої системи оподаткування юридичних осіб та концептуальні підходи до її реформування.
20.	Специфіка оподаткування суб'єктів малого підприємництва – юридичних осіб в Україні та можливість впровадження відповідного позитивного зарубіжного досвіду.

21.	Фінансова санація підприємств: економічний зміст, порядок здійснення та вдосконалення нормативно-правового забезпечення.
22.	Використання податків для регулювання фінансово-господарської діяльності підприємств.
23.	Фінансово-правові аспекти інституту банкрутства підприємств.
24.	Проблеми повноти і достовірності інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану підприємств.
25.	Фінанси підприємств в умовах ринкової економіки.
26.	Фінансовий механізм підприємства: суть, складові елементи та принципи функціонування.
27.	Особливості організації фінансів підприємств залежно від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності.
28.	Основний капітал підприємства, його складові елементи та джерела формування.
29.	Капітальні вкладення (реальні інвестиції): економічний зміст, джерела та порядок фінансування.
30.	Ремонт основних засобів і його фінансове забезпечення.
31.	Вплив амортизаційних відрахувань на результати фінансово-господарської діяльності підприємств.
32.	Нестача (дефіцит) власних оборотних коштів, її визначення, причини виникнення і джерела поповнення.
33.	Розрахунки за надання факторингових послуг підприємствам, вимоги до їх проведення й сфера використання.
34.	Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг): вдосконалення порядку планування, формування та використання.
35.	Особливості формування і розподілу прибутку в суб'єктах господарювання – юридичних особах – різних організаційно-правових форм.
36.	Спрощена система оподаткування як альтернатива загальновстановленому порядку оподаткування суб'єктів підприємництва – юридичних осіб.
37.	Франчайзинг та форфейтинг як нетрадиційні види комерційного кредиту для підприємств.
38.	Зміст, напрямки та порядок здійснення розрахунково-касового обслуговування підприємств банківськими установами.
39.	Відомі у світовій практиці методи розрахунку оптимальної потреби в матеріальних цінностях на підприємстві.
40.	Амортизація необоротних активів підприємства як важливе джерело їх фінансового відтворення.

2. Практична частина самостійної роботи студентів передбачає виконання 4 задач (оцінюється по 20 балів кожна)

Задача 1. На поточному рахунку підприємства станом на 1 січня 16 поточного року залишок коштів становив 25 тис. грн. Підприємство повинно здійснити такі операції: виплата заробітної плати – 13 тис. грн, перерахування прибуткового податку із заробітної плати – 3,5 тис. грн, перерахування внесків до Пенсійного фонду – 4,2 тис. грн, Фонду соціального страхування України – 1,5 тис. грн, перерахування податку на додану вартість – 20 тис. грн, здійснення авансових платежів по податку на прибуток – 7,8 тис. грн. Необхідно визначити,

у яких розмірах повинні бути виписані платіжні документи на перерахування коштів.

Задача 2.

Торговельне підприємство отримало за останні 10 днів виручку від реалізації у такому обсязі: 12000 грн, 10000 грн, 8000 грн, 9800 грн, 12000 грн, 3800 грн, 14000 грн, 9900 грн, 12700 грн, 9100 грн. Для забезпечення нормальних розрахунків із покупцями по трьох торговельних точках, які в нього є, йому необхідно мати на початок робочого дня залишок у касі сумою 3000 грн. Середньоденна витрата готівкових коштів на господарські потреби підприємства дорівнює 500 грн. Обчислити ліміт каси підприємства за умови, що виручка ним здається до банку:

- 1) щодня;
- 2) один раз на три дні.

Задача 3.

Для забезпечення господарських потреб підприємства відділу постачань виділено 20.05 поточного року три чекові книжки на загальну суму 1 500 тис. грн, які були депоновані банком на рахунку «Розрахунки чеками», причому, ліміт третьої книжки становив 600 тис. грн. 20.06 поточного року відділ збуту, звітуючи перед бухгалтерією, склав реєстр використаних чеків, загальна сума якого за першою книжкою становить 420 000 грн. Залишок за другою книжкою – 140 000 грн. Третя книжка використана повністю. Усього відділ збуту використав чеків на загальну суму 1 300 тис. грн. Підрахувати, у межах якої суми ліміту видана кожна книжка.

Задача 4.

Підприємство ПП «Мрія» в рахунок своєї заборгованості перед банком за неповернений кредит оформило вексель терміном на 3 місяці під 36 % річних.

Банк, купуючи комп'ютерну техніку через 2 місяці після оформлення векселя, розрахувався із ПП «Інтертехніка» векселем, перевівши його на суму 10 600 грн. Яка первісна вартість векселя? Яку суму отримає ПП «Інтертехніка» від ПП «Мрія» в результаті інкасації векселя після закінчення терміну його дії?

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ – 6 ГОД

Утвердження ринкових засад господарювання у вітчизняній економіці вимагає певних змін у підготовці економістів у вищих учбових закладах. Крім теоретичних знань, важливе місце відводиться практичним навикам економічної роботи. Таке положення особливо стосується теоретичної і практичної підготовки спеціалістів економічного профілю, майбутніх фахівців фінансистів для суб'єктів господарської діяльності.

Програма тренінгу орієнтована на формування студентами системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання,

формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання усіх форм власності та організаційно правових форм. До того ж оволодіння цими положеннями має виробити у студентів навички практичного використання знань щодо фінансових аспектів діяльності підприємств та інших суб'єктів господарювання у процесі прийняття виважених управлінських рішень.

У результаті проведеного тренінгу студенти повинні:

- засвоїти теоретичні основи фінансів підприємств, організацію фінансових відносин між підрозділами підприємств, державою, банками, страховими компаніями та іншими суб'єктами господарювання;
- з'ясувати дискусійні підходи до визначення сутності фінансових ресурсів суб'єктів господарювання та джерел їх формування;
- зрозуміти основні завдання фінансової діяльності та напрямки фінансової роботи суб'єктів господарювання;
- вміти проводити аналіз нормативно-правового забезпечення та практичного використання чинного законодавства України, інструктивного матеріалу, безпосередньо пов'язаного з підприємницькою діяльністю;
- вміти застосовувати методи формування власного та позичкового капіталу суб'єктів господарювання реального сектору економіки;
- вміти аналізувати показники фінансового стану підприємства (установи, організації), робити обґрунтовані висновки та прогнозні розрахунки;
- володіти методами оцінки фінансового стану підприємств;
- засвоїти методiku та техніку виконання розрахунків фінансових показників, умови використання окремих аналітичних методів для всебічного аналізу соціально-економічних процесів;
- складати поточні та оперативні фінансові плани (бюджетування);
- навчитися використовувати отримані результати дослідження в практичній управлінській діяльності.

Тематичні напрями тренінгу

Сфери фінансових відносин суб'єктів господарювання. Фінансові відносини всередині підприємства, зовнішні фінансові відносини підприємства: між господарюючими суб'єктами, з державою, з банками, зі страховими компаніями, з іншими учасниками фінансового ринку.

Фінансові ресурси суб'єктів господарювання. Склад та структура фінансових ресурсів. Внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів. Капітал підприємства як перетворена форма фінансових ресурсів. Власний та залучений капітал, формування статутного капіталу суб'єктів господарювання.

Особливості організації фінансів залежно від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності. Основні завдання управління фінансами суб'єктів господарювання.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахунково –аналітичні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- залік.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінанси підприємств» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
<p>Поточне оцінювання</p> <p>Оцінка визнач. як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять по 1-5 темі</p>	<p>Модульний контроль 1</p> <p>Письмова контрольна робота за темами 1-11, яка містить 10 тестів(по 2 бали), 2 задачі (по 20 балів), 2 теоретичних завдання (по 20 і 20 балів)</p>	<p>Тренінг</p> <p>Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу</p>	<p>Самостійна робота</p> <p>Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань для самостійної роботи</p>

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проєктор	1-11
2.	Проекційний екран, ноутбук	1-11
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Viber), наявність доступу до мережі Internet	1-11
4.	Персональні комп'ютери, комунікаційне програмне забезпечення ZOOM, для занять у он-лайн формі	1-11
5.	Комунікаційна навчальна платформа MOODLE для організації дистанційного навчання.	1-11
6.	Програмне забезпечення: ОС WINDOWS.	1-11
7.	Інструменти Microsoft Office (Word, Excel, Power Point)	1-11
8.	Google Forms, Google Sheets	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.

6. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами та доповненнями).
8. Бегун С. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2022. № 4. С. 36-42.
9. Бровко Л. І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. Економіка та держава. 2019. № 9. С. 57-63.
10. Вівчар О. Й., Кос Т. Ю. Сучасні методи оцінювання фінансової стійкості підприємства. Молодий вчений. 2023. № 4. С. 115-119.
11. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. Бізнес Інформ. 2020. № 11. С. 347-355.
12. Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства. Збірка наукових статей / За заг. ред. д.ю.н., судді Верховного Суду С. В. Жукова. Київ: Алерта, 2019. 216 с.
13. Ковальчук Н. О., Михайлюк А. В. Фінансове планування в компанії. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 1. С. 23-27.
14. Косарева І. П., Папірний О. В. Формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 5(16). С. 281-285.
15. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. И., Чубка О. М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
16. Пігуль Н. Г., Семенець В. П. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. Економіка і суспільство. 2020. № 21. С. 86-92.
17. Ромашко О. М., Неміш Ю. В. Практичні аспекти оцінювання фінансових ресурсів підприємства. Проблеми економіки. 2020. №2. С. 288-294.
18. Рубан О. О. Окремі аспекти захисту прав кредиторів під час процедури банкрутства. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Вип. 2. С. 49-52.
19. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 2. Т. 1. С. 7-13.
20. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств: навч. Посібник Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
21. Смолич Д. В., Тимошук І. В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та модель управління в сучасних умовах господарювання. Економічний простір. 2020. № 153. С. 75-82.

22. Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : підручник. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
23. Стащук О. В., Шептицька Л. Р, Крижанівський С. О. Особливості формування прибутку на підприємстві. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 49. С. 291-296.
24. Стратійчук В. М., Новак І. Г. Сутність та класифікація трудових ресурсів підприємства. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 6(23). С. 146-150.
25. Хохлов М. П., Щербань О. Д. Поняття оборотних активів підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 31. С. 409-414.
26. Чемчикалєнко Р. А., Майборода О. В., Линьова А. С. Особливості оцінки та аналізу фінансової стійкості підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 32. С. 372-385.
27. Чепка В. В., Свідєрська І. М., Гавриленко Ю. О. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19-20. С. 96-102.
28. Шарко М.В., Прохорчук С. В., Адвокатова Н.О. Класифікація основних засобів підприємства в умовах невизначеності як джерело обліково-аналітичної інформації. Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного. Сер.: Економічні науки. 2019. № 2(40), С. 171-177.
29. Юдіна С. В., Злобіна К. С., Нєстерєнко С. В. Роль економічних прогнозів на підприємстві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 33. Ч. 2. С. 134- 138.
30. Ярошевич Н. Б. Фінанси диверсифікованих підприємств: навч. посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2023. 327 с.
31. Ashar J. What are the main activities in corporate finance? Financial director. 2019. November 8. URL: <https://www.financialdirector.co.uk/2019/11/08/what-are-the-main-activities-incorporate-finance/>.
32. Dorothy S. Lund, Natasha Sarin The Cost of Doing Business: Corporate Crime and Punishment Post-Crisis. Faculty Scholarship at Penn Law. 2020. #2147. URL: https://scholarship.law.upenn.edu/faculty_scholarship/2147
33. Jun Chen, Tao-Hsien Dolly King, Min-Ming Wen Non-executive ownership and private loan pricing. Journal of Corporate Finance. 2020. Vol. 64. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0929119920300821>
34. Tuovila A., Brock T., Kvilhaug S. Bankruptcy. Investopedia. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bankruptcy.asp>.